Milagrosa Martínez, presidenta de les Corts valencianes i implicada al 'cas Gürtel', desfila a l'ofrena de les falles del 2008.

EFE

Quina perla...

Milagrosa Martínez, presidenta de les Corts, també es va deixar enlluernar per la trama 'Gürtel'. Com a consellera de Turisme, va intercanviar tractes de favor amb 'Alvarito' Pérez. Però la seua gestió al capdavant de l'hemicicle, com a segona autoritat del País Valencià, és tant o més bruta.

Milagrosa Martínez Navarro va nàixer a Còrdova el 1958, quan feia deu anys que l'escriptor nord-americà John Steinbeck havia publicat *La perla*, la seua obra més destacada. Qui li havia de dir a ella que aquesta petita joia de la literatura universal recolliria alguns missatges encriptats que avui, més de mig segle després i encreuats amb la seua trajectòria vital, esdevenen esfereïdors. El títol mateix de la novel·la, de fet, ens remet al qualificatiu amb què Martínez era coneguda als cenacles *Gürtel*. És així, *la Perla*, com apareix esmentada a diverses converses telefòniques interceptades per la policia. L'origen del malnom cal trobar-lo en el costum d'adreçar-se a tothom d'aquesta manera: "Perla, pren açò; Perla, dona'm allò."

Llicenciada en dret per la Universitat d'Alacant, fou alcaldessa de Novelda (Vinalopó Mitjà) entre el 1995 i el 1997 i del 1999 al 2004. Víctima d'una moció de censura presentada pel PSPV-PSOE i el Bloc Nacionalista Valencià, Martínez es va refer, i les tres victòries consecutives a l'urna municipal –1995, 1999 i 2003–, unides a la seua habilitat per situar-se del costat de Francisco Camps quan la majoria del PP provincial es mantenia fidel a Eduardo Zaplana, li van permetre de fer el salt a la política autonòmica. Camps, amatent als colps d'efecte, va voler situar una "dona alacantina" a la conselleria de Turisme, primer, i a la presidència de les Corts, després, de la mateixa manera que ja havia encimbellat la no menys grisa Adela Pedrosa –oriünda d'Elda (Vinalopó Mitjà)– a la secretaria general del PP valencià.

Fou amb Milagrosa Martínez al capdavant del departament de Turisme que aquell home petit de bigoti vistent, que responia col·loquialment al nom d'*Alvarito*, va començar a enriquir-se amb la llei del mínim esforç. En realitat, l'únic esforç que havia de practicar era el de la generositat, el de no reparar en les despeses a l'hora de fer regals a aquells que havien permès que Orange Market accelerara de 0 a 100 en unes poques centèsimes de segon. Per això Martínez, responsable de Turisme des de l'agost del 2004 al juliol del 2007, va rebre de mans de Pérez, com a regal estrella, un luxós rellotge de 2.400 euros adquirit a la joieria Suárez del carrer de Serrano de Madrid. I per això mateix, el seu cap de

PRATS I CAMPS

EFE

Martínez presideix un plenari –al costat hi ha la vice-presidenta primera de la cambra, la socialista Isabel Escudero. A la imatge de la dreta, amb el president Camps a la festa de fogueres.

gabinet, Rafael Betoret, ha estat encausat –i absolt, com el president Francisco Camps– pel Tribunal Superior de Justícia valencià en haver rebut, presumptament, peces de roba per un import de 9.950 euros.

Com a contraprestació, l'Agència Valenciana de Turisme (AVT) –l'òrgan que gestiona la imatge turística del País Valencià a tot de fires– va contractar cinc anys consecutius els serveis d'Orange Market, una empresa creada *ad hoc*, sense cap experiència en el sector. La feina més important, sens dubte, era el disseny, muntatge i desmuntatge del pavelló valencià al certamen Fitur que anualment acull la fira de Madrid. Sovint es tractava de l'oferta més cara, però això no va obstar perquè sempre, fins a l'esclat del *cas Gürtel*, en resultara l'escollida. Orange Market va facturar en tot aquest temps 6,7 milions d'euros a l'AVT, i aquesta era la principal font d'alimentació de l'empresa gestionada per Pérez, que *don Vito* Correa controlava a distància.

Segons que ha informat *El País*, Bernabé Cano, alcalde de la Nucia (Marina Baixa) i persona que sembla que introduí la trama al País Valencià, l'any 2005, fins i tot va arribar a falsificar el registre d'entrada del seu ajuntament per tal que Orange Market presentara dins el termini establert la seua candidatura a organitzar l'estand valencià del 2006. Com que l'empresa de Pérez no havia formalitzat l'oferta abans del 31 d'octubre del 2005 a la conselleria, Cano va presumptament manipular el registre consistorial perquè Orange Market optara al concurs i renovara el sucós contracte en joc, valorat en més d'un milió d'euros. Atès que la connivència de la trama *Gürtel* amb Cano és notòria, sobta que aquell any *Alvarito* presentara l'oferta de Fitur l'últim dia permès i que, curiosament també, ho feren a la finestreta de l'Ajuntament de la Nucia, per comptes de fer-ho davant de la de l'AVT, com era habitual.

Milagrosa Martínez va sucumbir al verí que, en forma de regals, Alvarito Pérez –que ben bé podria ser l'escorpí que Steinbeck va descriure a *La perla*– inoculava a les seues víctimes. El sumari desclassificat fa poc també recull que Martínez va fer adjudicacions a dit a diverses empreses *Gürtel*, sense haver de concórrer a cap concurs, per un valor global de 180.000 euros, quantitat considerablement superior a la dels premis que Pérez va lliurar a l'ex-consellera i al seu cap de gabinet, avui refugiat a la Diputació de València.

Mà de ferro. Rere *la Perla*, però, hi ha una mà de ferro políticament insubornable, amb una capacitat infinita de desesperar l'oposició al PP. Martínez hi exerceix un marcatge estricte, que excedeix el paper d'àrbitre. La presidenta de l'hemicicle ha barrat el pas a tot d'iniciatives del PSPV-PSOE, de Compromís i dels tres diputats no adscrits –d'Esquerra Unida–, no concedeix ni un segon més de protagonisme als portaveus que no li són afins i, en definitiva, en tres anys al càrrec no ha dubtat a beneficiar l'estratègia política del PP. A la història democràtica valenciana mai no s'havia qüestionat tant la interpretació del reglament de les Corts, que Martínez fa servir com li plau.

El nomenament del darrer síndic de greuges, José Cholbi, va palesar la utilització de la cambra per part del PP, amb l'aquiescència absoluta de la presidenta. El PP havia pactat amb els socialistes de nomenar síndic Cholbi, un diputat de llarga trajectòria que en aquell moment era vice-president primer de les Corts. L'aprovació requeria el vot afirmatiu de dos terços dels diputats, cosa que feia imprescindible

El regal estrella d'Álvaro Pérez a Milagrosa Martínez fou un rellotge de 2.400 euros

el pacte entre els dos principals grups parlamentaris. Abans de validar definitivament aquest nomenament, però, el PSPV-PSOE va exigir que el PP aportara documentació relativa a determinats contractes de la Generalitat Valenciana que el Consell es negava a mostrar, una condició que els conservadors no van acceptar.

De resultes d'això, el relleu a la sindicatura de greuges va estar blocat un any i mig –PP i socialistes van acordar-ne el nomenament el novembre del 2007, però l'elecció no s'acomplí fins el març del 2009–, un període de temps en què la mesa de les Corts presidida per Martínez va fer mans i mànigues per tal d'introduir modificacions al reglament de les Corts que avalaren una elecció ràpida de Cholbi. La majoria conservadora a la mesa –tres membres del PP i dos del PSPV-PSOE– no va resultar suficient, atès que un recurs dels socialistes al Tribunal Superior de Justícia valencià va invalidar els canvis al reglament que hi pretenia incloure el PP.

Isabel Escudero, vice-presidenta primera de la mesa en representació dels socialistes, afirma que "la disputa parlamentària s'ha traslladat a òrgans que no tenen aquesta funció, de manera que la lluita política pròpia de les comissions i dels plens es lliura també a la mesa i impregna totes les decisions de la presidenta. Calen reformes parlamentàries que impedesquen que la junta de síndics i la mesa suplanten el paper de les comissions internes, les d'investigació i els plenaris mateixos". En efecte, les compareixences de consellers a les comissions són rebutjades de manera sistemàtica per la majoria del PP a la mesa. Tan sols hi compareixen aquells consellers que hi acudeixen per iniciativa pròpia. Fins i tot el president Camps se n'escapoleix, tot al·legant viatges internacionals o alguna visita improvisada pel país. És el president autonòmic de l'estat espanyol que menys sovinteja el parlament.

Les preguntes escrites també han de superar el filtre de la mesa, i ací "qualsevol excusa torna a ser vàlida per a vetar tot de preguntes al Consell: ara perquè es tracta d'assumptes aliens a l'activitat parlamentària, ara perquè se citen noms de persones físiques o jurídiques no públiques... Això, és clar, minva la llibertat dels diputats de l'oposició d'efectuar preguntes escrites i obliga a trobar fórmules enrevessades", diu Escudero. Si se supera aquest primer filtre, Milagrosa Martínez aplica amb laxitud el dret de pròrroga que estableix el reglament de les Corts. "Habitualment, les respostes són molt concises, remeten a publicacions oficials o simplement contesten una altra cosa, i aleshores l'única eixida que resta és l'empara de la presidenta, que implica mesos i mesos de demora", explica Escudero.

Oposició presidencial. La presidenta Martínez tampoc no ha defugit el cos a cos amb el govern socialista espanyol, que tant agrada al PP valencià. En aquest sentit, ha avalat desenes d'iniciatives que tenien com a única finalitat el desprestigi de l'executiu presidit per José Luis Rodríguez Zapatero: transvasament de l'Ebre, augment de cossos i forces de seguretat, corredor mediterrani, discriminació financera... Les Corts, gràcies al vist-i-plau de la mesa i la majoria absoluta conservadora, fins i tot han demanat la compareixença a les Corts de la vice-presidenta primera, María Teresa Fernández de la Vega, i la del fiscal general, Cándido Conde Pumpido. Fet i fet, l'11 de febrer del 2009 la cambra va arribar a aprovar una reprovació a De la Vega, basada en la seua negativa a transvasar aigua al País Valencià, per bé que la figura de la reprovació no apareix al reglament de les Corts.

En canvi, la mesa s'ha negat a tramitar més de 400 preguntes i sol·licituds del PSPV-PSOE sobre els contractes de la Generalitat amb la trama *Gürtel*, cosa que ha dut els socialistes a recórrer novament als tribunals. Ara fa tretze mesos i mig, a la reunió de la mesa del 10 de març del 2009, el PP va vetar la compareixença del president Camps en un plenari monogràfic sobre les relacions del Consell amb *Alvarito* i companyia: els populars van esgrimir que aquest plenari interferiria en les investigacions judicials i que no volien establir un judici paral·lel. D'una altra banda, les compareixences dels consellers a les diverses comissions tampoc no han satisfet les demandes de l'oposició, que encara no ha pogut accedir a la majoria de la documentació exigida.

El setembre del 2009 la consellera portaveu del Consell, Paula Sánchez de León, va arribar a sol·licitar a les Corts que, gràcies a la majoria del PP, declararen com a no pública determinada informació sobre les llicències de TDT concedides a terme pel Consell, després del requeriment d'aquesta informació per part d'una diputada socialista.

Amb tot, Escudero considera que "el cas més flagrant d'instrumentalització de les Corts fou el blocatge de Leire Pajín com a senadora territorial, una petició tramitada l'abril del 2009 i que en aparença era ben senzilla [consisteix a acceptar la petició en la comissió corresponent i a convocar un ple per al nomenament], però que es va demorar set mesos de forma absolutament deliberada", cosa que afectà la precària situació en què el PSOE es troba al Senat. El PP, també amb la complicitat plena de Milagrosa Martínez, "va buscar i rebuscar tota mena de motius per a retardar aquest nomenament: va al·legar defectes de forma en la documentació lliurada per Pajín, va invocar a l'absència de referència a la llei electoral valenciana en la sol·licitud, i fins i tot va evitar de convocar la comissió, al·legant que no podien convocar-se'n abans del primer ple del període de sessions, cosa que no és veritat".

Res de tot això no ha evitat que Milagrosa Martínez continue com a presidenta de les Corts valencianes, amb un ritme de vida vertiginós. Camps mateix ha volgut desallotjar-la de l'escó central de l'hemicicle, i de fet l'any passat va mirar d'enviar-la a Estrasburg com a eurodiputada. Però, ves per on, la fragilitat del cap del Consell amb motiu del *cas Gürtel* li va impedir de complir aquest capricі. Mariano Rajoy no li va concedir el plaer de desempallegar-se'n.

"Qualsevol excusa és vàlida per a vetar tot de preguntes al Consell", diu Isabel Escudero

Víctor Maceda